

Morfologia

Traducció

- D'acord amb l'exemple, completa les caselles buides de la taula amb el sintagma format per adjectiu i substantiu en el cas i número indicats.

	- substantiu - adjectiu	adjectiu + substantiu
ac pl	<i>acies -ei</i> (f.): punta <i>primus -a -um</i> : primer	<i>primas acies</i>
ac pl	<i>facies -ei</i> (f.): aparença; cara <i>singularis -e</i> : singular	<i>singulares facies</i>
nom pl	<i>dies -ei</i> (f.): data <i>memorabilis -e</i> : memorable	<i>memorabiles dies</i>
abl sg	<i>fames -ei</i> (f.): fam <i>atrox -ocis</i> : atroç	<i>atroce fame</i>
gen sg	<i>planities -ei</i> (f.): planície <i>ingens -ntis</i> : gran	<i>ingentis planitiei</i>
nom sg	<i>res -ei</i> (f.): cosa; assumpte <i>publicus -a -um</i> : públic	<i>publica res</i> [<i>res publica</i> : la república]
ac sg	<i>species -ei</i> (f.): forma; aspecte <i>humanus -a -um</i> : humà	<i>humanam speciem</i>
gen pl	<i>spes -ei</i> (f.): esperança <i>uanus -a -um</i> : va	<i>uanarum sperum</i>
dat sg	<i>eques -itis</i> (m.): genet <i>ille illa illud</i>	<i>illi equiti</i>
ac pl	<i>dies -ei</i> (m.): dia <i>longus -a -um</i> : llarg en grau superlatiu	<i>longiores dies</i>

<p><i>fides -ei</i> (f.): confiança; fe <i>magnus -a -um</i>: gran en grau comparatiu</p>	<p><i>maiore fide</i></p>
---	---------------------------

- Completa les caselles buides de la taula amb les formes del pronom relatiu, tenint en compte el gènere i número de la paraula que seria el seu antecedent (primera columna).

antecedent	pronom relatiu				
	nom	ac	gen	dat	abl
m i sg	qui	quem	cuius	cui	quo
n i sg	quod	quod	cuius	cui	quo
f i sg	quae		cuius	cui	qua
f i pl	quae	quas	quarum	quibus	quibus
n i pl	quae	quae	quarum	quibus	quibus
m i pl	qui	quos	quorum	quibus	quibus

- Introdueix en la primera columna de la taula següent la forma del pronom relatiu que convé a cada frase. Tingues en compte que en català i castellà el pronom relatiu *que* pot correspondre en llatí a diverses formes del pronom relatiu *qui quae quod*.

<i>quas</i>	<i>Ancillae ___ uidisti tantum in culina laborant.</i>	Les esclaves que vas veure ...
<i>quae</i>	<i>Mulier ___ ridet mater mea est.</i>	La dona que riu ... La mujer que ríe ...
<i>qui</i>	<i>Vir ___ clamat pater meus est.</i>	L'home que crida ... El hombre que grita ...
<i>quam</i>	<i>Domina ___ uidisti mater mea est.</i>	La senyora que vas veure ... La señora a quien viste ...
<i>quem</i>	<i>Dominus ___ uidisti pater meus est.</i>	El senyor que vas veure ... El señor a quien viste ...
<i>cuius</i>	<i>Dominus ___ seruos uidisti pater meus est.</i>	El senyor els esclaus del qual vas veure ... El señor cuyos esclavos viste ...
<i>cuius</i>	<i>Domina ___ ancillas uidisti mater mea est.</i>	La senyora les esclaves de la qual vas veure ... La señora cuyas esclavas viste ...
<i>qua</i>	<i>Via in ___ sumus ad Romam ducit.</i>	La carretera en la qual estem ... La carretera en la que estamos ...
<i>quos</i>	<i>Serui ___ uidisti in campo non laborant.</i>	Els esclaus que vas veure ... Los esclavos que viste ...
<i>quae</i>	<i>Templa ___ uisitaui perantiqua sunt.</i>	Els temples que vas veure ... Los templos que viste ...
<i>quibus</i>	<i>Serui ___ praemium dedisti ualde pigri sunt.</i>	Els esclaus a qui vas donar un premi ... Los esclavos a quienes diste un premio ...

- Corregeix l'error de concordança que hi ha entre el pronom relatiu i el seu antecedent en les oracions següents, escrivint en la taula la forma correcta del pronom relatiu.

Praemium discipulo dabimus quod heri in schola audiimus.

dat **sg m** ac (o nom) **sg n**
(CI) (CD)

[Nosaltres] Donarem un pemi al deixeble (CI)
que (CD) [nosaltres] ahir vam escoltar a l'escola.

Pulchras deorum statuas uidimus quas in illo templo sunt.

ac **pl f** **ac pl f**
(CD) (S)

[Nosaltres] Vam veure les belles estàtues (CD)
que (S) en aquell temple hi ha.

Serui cui in campo laborant fortes sunt.

nom **dat**
pl m **sg m/f/n**
(S) (S)

Els esclaus (S)
que (S) treballen en el camp
són forts.

Fagus quo in horto crescit fragilis est.

nom **abl**
sg f **sg m/n**
(S) (S)

El faig (S)
que (S) creix en l'hort
és fràgil.

quem
ac sg m
(CD)

quae
nom pl f
(S)

qui
nom pl m
(S)

quae
nom sg f
(S)

- Fes l'anàlisi morfosintàctica i la traducció de quatre oracions a escollir entre les set següents, cadascuna de les quals inclou una oració subordinada de relatiu.

- 1 *Urbem [quam condiderant] Romam appellauerunt.* (Subjecte el·líptic 'Ells')
- ac sg f ac sg f V - 3a pl ac sg f V - 3a pl pf IND
 (CD) del pr rel plpf IND (CP)
 (CD)

La ciutat que havien fundat l'anomenaren Roma.

Van anomenar Roma la ciutat que havien fundat.

- 2 *Moenia [e quibus milites tela iactabant] altissima erant.*
- ac pl n prep + abl nom ac V - 3a pl nom pl n V - 3a pl impf IND
 (S) pl n pl m pl n impf IND (Atr)
 del pr rel (S) (CD)
 (CCL unde)

Les muralles des de les quals els soldats llançaven els [seus] dards eren altíssimes. / molt altes.

- 3 *Audiamus homines [quorum sententiae rectae sunt] .* (Subjecte el·líptic *Nos*)
- V - 1a pl ac pl m gen pl m nom pl f nom pl f V - 3a pl pres IND
 pres (CD) (CN) (S) (Atr)
 SUBJ

Escoltem els homes les opinions dels quals són raonables.

Escoltem els homes els pensaments dels quals justos.

Escuchemos a los hombres cuyas opiniones son razonables.

Escuchemos a los hombres cuyos pensamientos son justos.

- 4 *Agricolae arbores serunt [quarum fructus ipsi numquam aspicient]* .
 nom pl m ac pl f V - 3a pl gen pl f nom nom adv V - 3a pl fut impf
 (S) del pr rel pres del pr rel pl m pl m (CCT)
 (CD) IND (CN) (CD) del pr dem enfàtic
 (CP)

Els pagesos planten arbres els fruits dels quals mai [no] veuran.

Los agricultores plantan árboles cuyos frutos nunca verán.

- 5 *Libenter ea credimus [quae cupimus]* . (Subjecte el·líptic *Nos*)
 adv ac V - 1a pl ac V - 1a pl pres IND
 (CCM) pl n pres IND pl n del pr rel
 del pr dem anafòric
 (CD) (CD)

De bon grat creiem allò que desitgem.

De bon grat creiem el que desitgem.

< De bon grat creiem les coses que desitgem.

<< De bon grat creiem aquestes coses que desitgem.

- 6 *Multa sunt [sine quibus hominum uita beata non est]* .
 nom pl n V - 3a pl prep + abl gen pl m nom nom adv V - 3a sg pres IND
 (S) pres IND pl n (CN) sg f sg f
 del pr rel (S) (Atr)

Hi ha moltes coses sense les quals la vida dels homes no és feliç.

- 7 *Templum uidimus [ante cuius ianuam nigra ara erat]* .
 ac pl n V - 1a pl prep+ gen + ac sg f nom sg f V - 3a sg impf IND
 (CD) pf IND sg n (CCL *ubi*) (S)
 del pr rel - (CN)

Vam veure un temple davant la porta del qual hi havia un altar negre.

Vimos un templo ante cuya puerta había un altar negro.

- Contesta les preguntes següents sobre les set oracions de l'exercici anterior, escrivint a la graella el número que correspongui.

En quina oració...

- ... hi ha una forma verbal en futur imperfet?
- ... hi ha una forma verbal en present de subjuntiu?
- ... hi ha una forma verbal en plusquamperfet d'indicatiu?
- ... hi ha un adjectiu substantivat?
- ... hi ha un superlatiu absolut?
- ... hi ha un complement predicatiu representat per un substantiu?
- ... hi ha un complement predicatiu representat per un pronom demostratiu emfàtic?
- ... l'antecedent del pronom relatiu és una forma del pronom demostratiu anafòric?
- ... el pronom relatiu és el règim d'una preposició?
- ... el pronom relatiu es troba a l'interior d'un sintagma preposicional?

4: <i>aspicient</i>
3: <i>audiamus</i>
1: <i>condiderant</i>
6: <i>multa</i>
2: <i>altissima</i>
1: <i>Romam</i>
4: <i>ipsi</i>
5: <i>ea – quae</i>
2: <i>e quibus</i> o 6: <i>sine quibus</i>
2: <i>ante cuius ianuam</i>